



NÁZEV MATERIÁLU	Stanovisko k Nové agendě dovedností pro Evropu
Č. J.	4/2016/EU
DATUM ZPRACOVÁNÍ	29. 8. 2016
KONTAKTNÍ OSOBA	Ing. Vladimíra Drbalová
TELEFON	225 279 601
E-MAIL	<a href="mailto:vdrbalova@spcr.cz">vdrbalova@spcr.cz</a>

## Politický kontext

Podle předpovědi Evropského centra pro rozvoj odborné přípravy (dále jen „Cedefop“) bude do roku 2025 v EU poptávka po 80 miliónech vysoce kvalifikovaných lidí, 110 miliónech středně kvalifikovaných a 38 miliónech nízko kvalifikovaných. K roku 2020 odejde do penze 70 miliónů lidí. Jen 2,9 miliónů nízko kvalifikovaných dospělých (4,3 %) bylo v EU-28 v roce 2015 zapojeno do procesu vzdělávání a odborné přípravy. Zbývajících 61,2 miliónů (95,7 %) dospělých s nízkou kvalifikací, kteří by potřebovali zvýšit dovednosti, zapojeno není a 83,5 % z nich nemá ani zájem anebo nevidí důvod se zapojit. Do roku 2025 bude 90 % pracovních míst vyžadovat určitou úroveň digitálních dovedností. Každé pracovní místo bude obsahovat digitální prvek. Polovina obyvatel EU postrádá základní digitální dovednosti, přibližně 20 % obyvatel nemá vůbec žádné.

Evropská komise (dále jen „EK“) zveřejnila dne 10. 6. 2016 ambiciózní strategii pro rozvoj a podporu dovedností v Evropě *Nová agenda dovedností pro Evropu: Společně pracovat na posílení lidského kapitálu, zaměstnatelnosti a konkurenceschopnosti* (KOM(2016) 381; dále jen „Nová agenda“). Cílem nové agendy je posílit a zefektivnit existující iniciativy a soustředit se na tři hlavní oblasti: 1) zlepšit kvalitu a relevantnost nabývání dovedností, 2) více zviditelnit dovednosti a kvalifikace a jejich větší srovnatelnost, 3) zvýšit povědomí a informovanost o dovednostech pro lepší volbu kariéry.

## 10 klíčových opatření

Na pomoc při řešení úkolů v oblasti dovedností přijme EK 10 opatření, která se na tuto oblast soustředí a díky kterým se dovednosti více zviditelní a zlepší se jejich uznávání na místní a vnitrostátní úrovni. Opatření budou realizována během příštích dvou let. Některá z nich budou zahájena již v roce 2016:

- I. **Záruku k získání dovedností** na pomoc dospělým s nízkou kvalifikací získat určitou minimální úroveň schopnosti číst a psát, matematické gramotnosti a digitálních dovedností a postoupit směrem k vyššímu sekundárnímu vzdělávání.
- II. **Přezkum evropského rámce kvalifikací** pro lepší porozumění kvalifikacím a lepší využití všech dostupných dovedností na evropském trhu práce.
- III. **Iniciativa „Koalice pro digitální dovednosti a pracovní místa“**, sdružující členské státy a zúčastněné strany z oblastí vzdělávání, zaměstnanosti a průmyslu, pro významné rozšíření zdrojů digitálního talentu a zajištění toho, aby v Evropě jednotlivci a pracovní síla byli vybaveni potřebnými digitálními dovednostmi.
- IV. **„Plán pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností“** s cílem zlepšit poznatky o dovednostech a odstranit nedostatky v dovednostech u konkrétních hospodářských odvětví.

## Další opatření budou zahájena v průběhu tohoto roku nebo v roce 2017:

- V. „**Nástroj pro vytvoření dovednostního profilu státních příslušníků třetích zemí**“ s cílem podpořit včasné zjištění a vytvoření profilu dovedností a kvalifikací žadatelů o azyl, uprchlíků a dalších migrantů.
- VI. **Revize jednotného rámce Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností** (dále jen „**Europass**“), jež nabídne lidem lepší a uživatelsky přívětivější nástroje pro prezentaci jejich dovedností a získání aktuálních užitečných informací o potřebných dovednostech a tendencích, což jim pomůže při výběru z profesních a vzdělávacích možností.
- VII. Dosažení toho, **aby se odborné vzdělávání a příprava staly hlavní volbou**, podporou příležitostí pro studující v této oblasti, díky nimž získají zkušenosti s učením se prací, a podporou většího zviditelnění dobrých výsledků odborného vzdělávání a přípravy na trhu práce.
- VIII. **Přezkum rámce o klíčových schopnostech** s cílem pomoci více lidem osvojit si soubor základních dovedností nezbytných k tomu, aby mohli pracovat a žít v 21. století, se zvláštním zaměřením na **podporu podnikatelského a inovativního ducha a dovedností**.
- IX. Iniciativa v oblasti **sledování absolventů terciárního vzdělávání** s cílem získat lepší informace o tom, jak jsou absolventi úspěšní na trhu práce.
- X. Návrh dále analyzovat a vyměňovat si osvědčené postupy ohledně účinných způsobů jak **řešit odliv mozků**.

## Zaměstnavatelé a Nová agenda

Svaz průmyslu a dopravy ČR (dále jen „Svaz“):

- **obecně uvítal sdělení Komise k *Nové agendě***. Považuje ho za jeden z nejlepších návrhů z pracovního programu Komise na rok 2016 s přidanou hodnotou pro podniky.
- **pozitivně hodnotí zaměření *Nové agendy* na investice do vzdělání a zejména na podporu a rozvoj základních dovedností dospělých** v rámci celoživotního vzdělávání. Dovednosti jsou zásadním komponentem růstu a produktivity. **Svaz proto podporuje vytvoření Plánu pro odvětvovou spolupráci v oblasti dovedností**.
- **důrazně vítá, že EK zahrnuje do základních dovedností i rozvoj základních digitálních dovedností**. Růst a produktivita v Evropě bude stále více záviset na pracovní síle s digitálními dovednostmi a kompetencemi.
- v této souvislosti pozitivně vnímá vytvoření **Koalice pro digitální dovednosti a pracovní místa**, která by měla nejen významně rozšířit zdroje digitálního talentu, a i především zajistit, že budou jednotlivci a pracovní síla v Evropě vybaveni potřebnými digitálními dovednostmi.
- podporuje snahu EK **učinit odborné vzdělávání a přípravu první volbou pro mladé** a posílit podporu **rozvoje digitálních komponentů v učňovském školství a jejich osvojování**. Elektronické učení (tzv. „*e-apprenticeship*“) by se mělo stát ústředním bodem Koalice pro digitální dovednosti a pracovní místa.
- se domnívá, že v zájmu úspěšné implementace agendy by pro navrhovaná opatření, zejména v oblasti rozvoje základních dovedností, byl vhodnějším rámcem evropský semestr, spíše než „záruka k získání dovedností“.
- vítá důraz EK na úlohu a **zapojení sociálních partnerů** při provádění reformy a odkaz na jejich společný pracovní program 2015 - 2017, zejména pak **projektů realizovaných v rámci Aliance pro učňovskou přípravu**.

## Specifické připomínky

- **Záruka k získání dovedností** je zaměřena na lidi s nízkou úrovní dovedností, aby dostali šanci rozšířit si základní dovednosti, které by jim umožnily další vzdělávání, lepší orientaci v prostředí

nových technologií a získání zaměstnání. **Nabídnout příležitosti k získání těchto základních dovedností je především v kompetenci členských států.**

- **Financování vyškolování zaměstnanců by mělo být zajišťováno na bázi sdílení nákladů, aby byla reflektována skutečnost, že investice do jejich vyškolení přináší prospěch podnikům, zaměstnancům i celé společnosti.** Vzhledem k vysokým vynaloženým nákladům je nezbytné, aby přijatá opatření byla efektivní a zaměstnanci si byli vědomi přínosů rozvoje znalostí, dovedností a kompetencí.
- **Pokud jde o cílovou skupinu pracujících s nižší úrovní dovedností, dvě třetiny neformálního učení spojeného s činností na pracovišti jsou organizovány a sponzorovány zaměstnavateli.** V zájmu zaměstnavatele pak logicky je, aby výcvik pracovníka korespondoval s úlohou, kterou pracovník v podniku má (a to včetně zahrnutí digitálních a ICT dovedností).
- Realizace záruky k získání dovedností musí být provázána s realizací dalších iniciativ EK - **Zárukou pro mladé a Integrovanými pracovními dohodami** v rámci boje s dlouhodobou nezaměstnaností.
- V roce 2016 EK zahájí revizi rámce o klíčových schopnostech. **Zvláštní pozornost musí být proto věnována podpoře podnikatelského myšlení zaměřeného na inovace.**
- **Evropský rámec kvalifikací** (dále jen „EQF“) přispěl bezpochyby k transparentnosti a srovnatelnosti individuálních kvalifikací a kvalifikačních systémů. Nicméně jeho cíle ještě nebylo plně dosaženo. Stále existuje řada rozporů, pokud jde o popisy kompetencí a přiřazování jejich úrovní k EQF. Svaz podporuje návrh aktualizovat referenční úrovně, pravidelně je vyhodnocovat a aplikovat princip záruky kvality.
- V daném momentu považuje za velmi ambiciózní návrhy EK týkající se **vazby EQF jednak na Evropskou klasifikaci dovedností/kompetencí, kvalifikací a povolání** (dále jen „ESCO“), která je v počáteční fázi a nezačala ještě řádně fungovat, a jednak **na nástroj pro vytvoření dovednostního profilu státních příslušníků třetích zemí** v době, kdy EQF sám ještě není dostatečně zralý.
- **Dovednosti a kompetence mohou být rozvíjeny v rámci formálního i neformálního učení.** To je třeba vzít v úvahu při posuzování všeobecného profilu a schopností jednotlivce. EK by měla podpořit členské státy, které nejsou ještě o možnostech procesu uznávání těchto dovedností dostatečně informované. Svaz vítá **obecné zásady týkající se uznávání** zveřejněné EK a Cedefop v roce 2016.
- **Revize Europassu** by se měla zaměřit především na podporu další transparentnosti a zjednodušení celé řady dokumentů a nástrojů, v tomto procesu by se neměla příliš přeceňovat úloha ESCO.

\*\*\*